

**BOLESŁAWIE, BOLESŁAWIE, TY
PRZESŁAWNY KSIĄŻĘ PANIE... –
WALKA O WŁADZĘ BOLESŁAWA
KRZYWOUSTEGO ZE ZBIGNIEWEM**

**JOANNA
WODOWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Ewa Skrzywanek
dr Beata Rola
Jan Bielecki
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

Redakcja językowa i korekta - Editio

Projekt graficzny i projekt okładki - Editio

Skład i redakcja techniczna - Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Bolesławie, Bolesławie, ty przestawny książę panie... – walka o władzę Bolesława Krzywoustego ze Zbigniewem

Klasa:

I

Miejsce:

pracownia historyczna wyposażona w komputer i projektor multimedialny

Czas:

45 minut

Cele

Cel ogólny: zaprezentowanie aspektów konfliktów wewnętrznych w Polsce pierwszych Piastów na przykładzie sporu o władzę pomiędzy Bolesławem Krzywoustym i Zbigniewem

Cele szczegółowe

Uczeń:

- analizuje mapę i odczytuje z niej informacje dotyczące ziem polskich na początku XII w.;
- potrafi omówić podłoże konfliktu o władzę, określa związki przyczynowo-skutkowe, dostrzegając dynamikę i złożoność wydarzeń;
- kształtuje umiejętność myślenia kreatywnego i wyszukiwania argumentów w zależności od punktu widzenia;
- wyciąga wnioski z przedstawionych faktów (SPE – uczeń niewidomy/niedowidzący).

Środki dydaktyczne:

- mapa;
- atlasy;
- drzewo genealogiczne Piastów;
- symboliczne myślące kapelusze (np. w formie narysowanej na kolorowych kartach lub wycięte);
- prezentacja multimedialna przygotowana w trakcie zajęć przez grupę uczniów jako formy notatki z lekcji dla wszystkich uczniów.

Metody, techniki i formy:

- myślące kapelusze;
- praca z mapą;
- barometr.

Przebieg lekcji

Część wstępna:

Przypomnienie okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez Władysława Hermana, analiza drzewa genealogicznego pierwszych Piastów.

Walka o władzę

Nauczyciel omawia decyzję Władysława Hermana dotyczącą rządzenia Polską przez jego dwóch synów: Bolesława i Zbigniewa oraz jej następstwa, czyli konflikt wewnętrzny, który doprowadza do wojny z cesarstwem w 1109 r. (analiza z wykorzystaniem mapy). Następnie dzieli klasę na 5 grup. Wyjaśnia, że będą one patrzeć na wydarzenia historyczne z różnych punktów widzenia. Każdy z zespołów otrzymuje kapelusz i instrukcję:

- biały prezentuje fakty, konkretne problemy, bez oceny i zabarwienia emocjonalnego (zadanie polega na zaprezentowaniu wydarzeń związanych z konfliktem);
- czerwony wyraża przypuszczenia, ocenia, pozwala sobie na emocjonalne wczucie się w sytuację (zadanie polega na określeniu, jakie emocje mógł wzbudzać w Polsce konflikt pomiędzy braćmi, jak mógł być komentowany);
- żółty szuka pozytywnych stron sytuacji oraz płynących korzyści (jakie korzyści dla Polaków mogły wyniknąć z konfliktu Bolesława ze Zbigniewem);
- czarny dostrzega przeszkody, trudności, negatywne konsekwencje (zadaniem grupy jest określenie, jakie mogły być negatywne konsekwencje konfliktu);
- niebieski zachowuje dystans, uwzględnia różne punkty widzenia prezentowane przez pozostałych uczestników dyskusji (zadanie dla zespołu to przygotowanie podsumowania dyskusji w formie prezentacji multimedialnej, która zostanie omówiona i przekazana klasie jako forma notatki z zajęć).

Skutki konfliktu

Zaprezentowanie finału wojny z cesarstwem i klęski Zbigniewa.

Część podsumowująca:

Jaka nauka płynęła dla Bolesława Krzywoustego z bratobójczego konfliktu? – swobodne wypowiedzi uczniów.

Komentarz metodyczny

Uczniowie rozwijają kompetencje kluczowe w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości poprzez twórcze szukanie rozwiązań, wychodzenie poza stereotypy i szablony.

Uczeń ze SPE (niewidomy/niedowidzący) zostaje przydzielony do grupy, w której najlepiej zostaną wykorzystane jego indywidualne preferencje.

Na zakończenie zajęć ewaluacja z wykorzystaniem barometru: w jakim stopniu lekcja wzbudziła emocje?